

I *Dagligt Liv i Norden i det sekstende Aarhundrede* skriver Troels-Lund bl. a. om sørgedragtens historie. Herfra gengives efter Fjerde Udgave, 1914 følgende afsnit i XIV. Bog, p. 172-173, som jeg fandt, da jeg googlede efter den Albert Ske(e)l, der ustandselig stævnedes min 9 x tipoldefar. Jeg havde ikke ventet en så livagtig illustration til vor tids burka- og tørklæde-debat:

I Ribe ... hang man sejt ved gammel katolsk Skik, Minderne fra Byens Storheds Tid. Landbefolkningen om Byen baade i Nørre- og Sønderjylland viste samme trofaste Vedhængen. Da saa den nye Begejstring for Sørgedragt bredte sig ogsaa til disse Egne, ytrede den sig i Ribe paa den ejendommelige Maade, at det blev højeste Mode for Kvinder, baade ved glædelige Fester og ved Begravelse, at møde med en Kaabe – over Hovedet. Allerede Aar 1561 maatte der udstedes en Forordning imod, at Kvinder, "der følge Brud, Børn til Kirke eller gange op at ofre, komme med Kaaben paa Hovedet undtagen syge og sorgfulde Kvinder." Ligesaa utilstedeligt var det at deltage i Altergang i denne Dragt, da Præsten jo saa ikke kunde være sikker paa, om der ikke var "bandsatte" Kvinder imellem disse formummede Altergæster.

Det var Lensmanden paa Riberhus, fem Medlemmer af Domkapitlet, begge Borgemestre samt ni Raadmænd, der udstedte denne Forordning. For at sikre sig, at den skulde blive efterkommet, havde de opkaldt "de fornemste Dannekvinder udi Ribe" og ladet disse udtrykkelig samtykke dens Bestemmelser. Det var ganske fiffigt. Dog, Mands List er vel behænde, men Kvindeliste er uden Ende. Hvor endeløs den var, ses bedst af, at halvthundrede Aar efter var man ikke et Skridt videre. Da blev den unge Lensmand, Albert Skeel, vred, og paa hans Begæring skred Byens Øvrighed ind paa ny. Det forordnedes, at fra juledag 1607 maatte ingen ærlig Dannekvind eller Pige mere gaa med Kaaben over Hovedet, med mindre de virkelig bar Sorg for nær Slægt, eller det var gamle Enker. Vovede nogen Kvinde alligevel at bære Kaaben saaledes, havde Bysvendene Befaling til straks at rive Kaaben af Hovedet paa hende og afkræve hende en Bøde paa 1 Daler.

Albert Skeel var en djærv Mand. 1609 blev han Ritmester og 1616 Admiral. Som Ritmester fik han Hesten skudt under sig, da han huggede sig igennem svensk Fodfolk, der havde spærret ham og hans Ledsager inde. Og som Admiral vovede han at bebrejde Christian IV, at denne brød sin Haandfæstning, og da Kongen i den Anledning greb til sit Sværd, trak Albert Skeel ogsaa paa sit med de Ord: "Her er et, der er lige saa godt." Men Dannekvinderne i Ribe kunde han ikke magte. Kort efter 1607 havde de Kaaberne paa Hovedet igen. Albert Skeel gjorde da et nyt Indhug 1618 og lod udgaa den desperate Forordning, at herefter maatte ingen Kvinde i Ribe anlægge Sørgedragt for en afdød. De, der allerede bar den, skulde straks aflægge den under en Bøde af 10 Rdlr. Det var trange Tider. Hvorledes Kvinderne klarede sig og fandt Ly, vides ikke. Men da de atter tittede frem for at se, om Vejret havde bedaget sig, var det – med Kaabe over Hovedet. Tredivaarskrigen kom dem til Hjælp. Lensmanden paa Riberhus fik 1625-29 andet at tage Vare paa end Kamp mod Kvinder. Og da endelig den brave Albert Skeel selv døde i Ribe 1639, og hans storartede Begravelse udgik fra Byens Raadhus og endte med et festligt Skrald dør, fulgte Kaaberne over Hovedet venligt deres Avindsmand til Jorde.

Men da Freden var sluttet i København 1660, og de sidste fjendtlige Tropper havde forladt Ribe, blev der atter Tid til Kamp mod Fjenden i vor egen Lejr. Denne Gang var det Præsterne i Ribe, der bragte Sagen frem. De klagede i Aaret 1662 over, at naar Kvinderne ved Altergang mødte med Kaaben saa dybt ned over Hovedet, at Ansigtet næsten helt var skjult, kunde Præsten kun med Besvær finde Munden paa dem. Og naar de, der skulde afløses og staa aabenbar Skrifte, mødte i samme Dragt, faldt i Virkeligheden en meget væsentlig Del af Straffen herved bort, idet samme Kvindepersoner ikke var udsatte for Menighedens Blikke. Øvrigheden svarede herpaa, at fra dens Side "kunde Præsterne vente sig al den Assistance, som fornøden gøres til Guds Ære og Menighedens Opbyggelse."

Vi veed ikke mere om denne ejendommelige Strid.